

L'ESCALA DEL DOLOR

Albert Villaró

L'ESCALA
DEL DOLOR

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: GENER DEL 2012
© ALBERT VILLARÓ, 2012
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
CARRER PEU DE LA CREU, 4 - 08001 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-1455-5
DIPÒSIT LEGAL: B. 638-2012
FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.
CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA
IMPRÈS A: GRAFOS

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Al meu oncle, fusta de boix

MICHAEL CORLEONE

Tom, you know you surprise me. If anything in this life is certain, if history has taught us anything, it's that you can kill anyone. Rocco?

ROCCO

Difficult. Not impossible.

Per si de cas

Em sap greu, de debò, però tots, repeteixo, tots els personatges d'aquesta novel·la són la creació d'unament pertorbada i no tenen cap connexió ni equivalent en el món real. Bé, potser tots tots no: m'imagino que Nicolas i Carla sí que existeixen, en la seva esfera particular, tan allunyada, ai, de la nostra.

U

— **A**veure, nois. Qui d'aquí sap francès? Francès de veritat, no aquesta cosa estranya que ara us ensenyen a estudi.

El comissari Tarrés s'estava a la porta, marcant amb el peu un ritme irregular de tres per quatre. La pregunta ens va agafar a tots amb la guàrdia baixa. Ningú no es va moure, ni tan sols el carallot del Pascal, un plançó de la diàspora andorrana a Besiers. Havia demanat voluntaris per formar part d'un escamot d'execució. El Peremiquel, des de la seva taula, es va arronsar d'espatlles: tothom sabia que el seu francès era un francès de contrabandista, funcional i pintoresc, però inútil per a qualsevol ús que exigís un registre formal.

—Hòstia puta, no fotem riure. Andorra és part de la francofonia o no?

El comissari començava a empenyar-se de debò. No valia la pena dissimular més estona. Qui era el que li traduïa les cartes en francès? Jo mateix. Qui es posava al telèfon quan trucaven de la gendarmeria? Servidor. La pregunta era pura retòrica. Vaig aixecar la mà, i de seguida se'n van alçar dues o tres més, amb molta timidesa i per no acabar de quedar malament.

—Boix. Molt bé. Si ja ho sabia jo. Al meu despatx, de seguida.

Vaig entrar-hi amb la resignació del vedellet que puja al camió de l'escorxador. Maldecaps rai. Vaig lamentar haver anat al Lycée i tots els anys perduts d'estudis a Montpeller. Un comissari impacient va assenyalar la cadira dels convidats.

—Segui, Boix, segui. No s'estigui aquí plantat com un estaquirot.

Vaig seure, obedient. A veure lo què. El comissari va trucar a la secretària perquè no li passés més trucades fins a nova ordre.

—Aquest coi de telèfon no ha parat de sonar en tot el matí —es va lamentar—. A Govern van com bojos, com bojos. El director i l'adjunt fa hores que estan reunits amb la ministra. No sé si ho sap, ja.

Sempre era l'últim a saber les coses. El darrer a adonar-se que una companya de feina estava embarassada, o que aquella parella magnífica feia mesos que s'havien separat. Tornava el copríncep Sarkozy. En quinze dies, o abans, encara no havien tancat el calendari. El comissari estava desesperat, era un home desfet, sense esperança.

—Vol donar-nos les gràcies perquè li hem fet cas i hem acabat per desballestar tot el nostre sistema financer, ens hem abaixat pantalons i calçotets i hem tret el tap al pot de la vaselina. Què li sembla?

Que havia begut oli. La notícia de l'anterior visita, feia uns pocs anys, s'havia filtrat a la premsa amb tres mesos d'antelació, de manera que vaig poder maniobrar abans que ningú per fer vacances i desaparèixer del servei i del país quinze dies abans i una setmana després, per si de cas.

Encara tenia companys que no m'havien perdonat la deserció.

—I ve amb la senyora, per cert —va afegir—. Tot un detall per part seva, tan tibada com sembla. Oferirà un concert benèfic a l'Auditori d'Ordino, que retransmetrà la tele per a tot el món mundial.

Si havia de tornar, pel mateix preu que vingués amb la Bruni. En això sí que hi estava d'acord. Em va estranyar que només avisessin amb quinze dies de coll, sempre tan planificadors i detallistes.

—Ja sap com són, aquesta mena de gent —va dir el comissari Tarrés, ell, que era un esperit angèlic—. Ho tenen tot calculat, saben administrar els tempos de la manera en què en trauran més profit. Ho deuen haver estat preparant durant mesos. I a nosaltres ens trobaran amb els pixats al ventre, ens tocarà dir amén i sí senyor a tot, sense piular. Ens han donat ben bé pel sac, Boix, i dispensi'm la franquesa. A Govern els ho van confirmar fa només tres dies. I ara nosaltres haurem de fer que tot surti perfecte.

Se'ns havia girat feina. Les instruccions concretes: l'endemà a les dotze en punt m'esperaven a París, un més a la delegació. Volien que hi anés un representant de Criminal, no en tenien prou amb els de Protecció de Personalitats. I oblidi's de les vacances, si és que encara no les ha fet, em va dir. Aquesta vegada no s'escaquejarà ningú. Des d'aquell moment jo formava part de la Comissió Francoandorrana de Seguretat. El nom se l'acabava d'inventar, però a l'hora de la veritat no aniria pas gaire desencaminat. Com que aquesta vegada el senyor copríncep es quedava a dormir al país, la qüestió de la logística se'ns complicava cosa de no dir. I amb un dolorós problema afegit: el copríncep francès volia visitar les

set parròquies, totes set, perquè cap dels cònsols dels Emirats Andorrans Units tingués la temptació d'emprenyar-se, amb l'orgull ferit pel greuge coprincipesc.

Un sospir.

—Prepari's a patir, perquè li asseguro que de patir, patirem.

Vaig sortir del despatx amb el cap cot i arrossegant els peus, aclaparat pel pes de la responsabilitat. El Peremi-quel, sense aixecar la vista de l'informe que estava llegint, i com qui demana quin temps fa, va preguntar-me que quan venia el Sarkozy.

El molt podrit ja ho sabia, i no me n'havia dit res. I això que havia estat tres setmanes de vacances, aïllat de la frenètica actualitat andorrana al seu refugi de Cambrils, amb la dona i els nens, a règim de paella, migdiada i orxates.

—A mitjan setembre, d'aquí a quinze dies, una setmana després de Meritxell. El 13 o el 14, encara no ho saben del cert.

Va fer uns càlculs mentals ràpids, i es va mirar el calendari d'una companyia d'assegurances que tenia damunt de la taula. Amb la punta del bolígraf va començar a comptar dies. Estava desconcertat. Els seus informadors li havien assegurat que el copríncep vindria al mes d'octubre.

—Uh-uh. Això ho canvia tot. Ja compteu que la visita cau al mig de la Setmana de l'Isard?

És clar que no hi comptàvem. Ni se m'havia acudit. Com és que ningú no se n'havia adonat abans de fixar la data? Com fer entendre als enarques de l'Elisi que, durant una setmana del mes de setembre, cinc-cents o sis-cents andorrans deixaven dona, progènie, família exten-

sa, negocis, projectes i obligacions i s'enfilaven a les muntanyes, organitzats en colles d'amics, amb l'excusa paleolítica de caçar isards? A pelar cabres, com en deien, amb una cruia franquesa. Com els explicarem que, durant el que durés la visita, hi hauria centenars d'alegres caçadors acampats a les altures, armats amb fusells de precisió caríssims, sense comptar els accessoris?

El Peremiquel em va llegir el pensament.

—No els ho digueu. Ja s'ho trobaran. Total, potser millor que s'estiguin tots allà dalt més que no pas fotent nosa aquí baix.

La Teresa, que fins a aquell moment semblava que no hi era, va dir que no podíem, que segur que els serveis d'informació de l'ambaixada ja els havien avisat. Que bons uns per badar amb aquestes coses.

El Peremiquel es va estirar damunt de la cadira.

—Donques que la suspenguin. No serà pas la primera vegada. O que l'ajornin. No hi ha nassos.

Quan les autoritats suspnien la setmana, encara que fos per culpa de les plagues de pestivirus que periòdicament delmaven la cabanya d'isards, el Peremiquel era feliç. Però aquell any això no passaria. Els recomptes que havien fet els banders indicaven que aquell any la població s'havia recuperat.

—Aquest any donaran tres-centes anelles, ja ho veureu —vaig dir—. Tres-centes, i serà una massacre. Pelaran isards com si fossin cries de foca al pol nord, igual.

—Ja se les podrien penjar del nas, les anelles dels pebrots —va saltar el Peremiquel—. O que se les posin a la punta de la fava. Si volen anar de putes a la muntanya, que hi vagin, però que deixin els isards tranquils, que ells no en tenen cap culpa.

L'home de la Teresa era caçador, per tradició familiar,

per condicionants genètics, per un impuls atàvic i incontenible. Probablement era descendent directe dels inquilins de la balma de la Margineda, els primers caçadors documentats al país.

—No sé si és veritat o no, Teresa, perquè no n'he de fer re, que allà dalt fotin el que vulguin —es va excusar—. Potser és només una llegenda urbana, però diuen que fa set o vuit anys els de la colla del Romadriu van deixar tirades unes noies a Prat Primer. No es van entendre a l'hora de passar comptes i aquells cabrons es van empenyar i van fotre el camp sense elles. Anaven amb xanquetes, samarretes de tirants i pantalonets curts, i encara deien que havien anat d'excursió i que s'havien perdut. Les van haver de baixar amb l'helicòpter dels bombers. Jo no vull dir pas que el teu Man...

La Teresa li va tirar la grapadora.

—Calla, home, que ho acabaràs d'esguerrar. La propera vegada l'acompanyes tu i me'l vigiles.

Volia anar d'hora a casa, l'endemà seria un dia llarg. Abans de plegar vaig mirar un moment el correu. Per si de cas. El missatge de la Mei, amb la brevetat habitual. «Dx CdC 19 xx». Descodificat —una clau senzilla, no era qüestió de trencar-s'hi les banyes— deia que ens podríem veure el dimecres vinent, al Centre de Congressos i a les set de la tarda. Petons. Dos. La darrera vegada que ens havíem comunicat, a començament de la setmana anterior, m'havia comentat que potser hauria d'anar a una de les sessions de la Universitat d'Estiu. El correu ho confirmava. I res més. El protocol de comunicacions que manteníem amb la Mei exclouïa absolutament l'ús de la telefonia, ja fos fixa o mòbil, i només preveia el correu electrònic com a canal obert i exclusiu per al contacte.

Cadascú tenia un compte que només destinava a això. La meva adreça era del tot innocent: grandalla64@gmail.com. La seva, en justa correspondència, també ho era: grandalla70@gmail.com. Ens havíem d'assegurar que esborràvem tots els correus un cop llegits i, sobretot, teníem la consigna de vetllar per no deixar la sessió oberta, cosa que hauria estat una catàstrofe, tot i que els continguts eren innocus i de cap manera comprometedors. El seu home podia ser un traste de marit, un gelós, un dro-po i un faldiller, però no pas un idiota. Cada cop que obria el correu em semblava que m'estava comunicant en codi amb la Mata-Hari i no pas amb la Mei Casals, secretària d'Estat del Ministeri de Cultura, i esposa, ves per on, del comissari Aiguadé, cap de l'àrea tècnica del Cos de Policia d'Andorra, i no pas de la criminal, gràcies a Déu, i mare del seu fill, concebut quan tots dos eren joveníssims i que feia un parell d'anys que estudiava als Estats Units. Ella, a més, no volia ni sentir a parlar de la possibilitat de separació (jo tampoc, dit sia de passada) perquè estava sotmesa de grat a les convencions socials i ben collada per l'educació que havia rebut a les monges del Lestonnac, a la Seu. Que ja estava bé com estava, deia, navegant com podia entre dos camps de forces oposades: per una banda, la fúria sensual, l'atracció pel que està prohibit però que tant ens agrada; per l'altra, la seva indestructible vocació familiar, d'esposa perfecta i mare amantíssima (però a distància). Tenia un interruptor que li permetia desconnectar un circuit i obrir-ne un altre, sense interferències ni encreuaments. Oscillava entre els dos mons, però mai no es quedava en terra de ningú. S'estimava l'home, volia conservar l'estatus i la família, però també li agradava experimentar altres sensacions, l'atracció del que és prohibit. Quan es trobava amb

l'amant no hi havia res més a fora. Quan estàvem separats —gairebé tota l'estona— jo deixava d'existir. Sí, ja ho sé. A la llarga, això no pot funcionar, perquè la joguina es trenca per una banda o per l'altra. Ni retrets ni sermonets, que no serveixen de res. I jo, deixant fer, conscient que aquella situació era inestable, insostenible i perillosa, que jugava amb foc. Més ella que no pas jo, és cert. Però i què. De moment no en tenia queixa. Jo no tinc cap voluntat per canviar les coses, i m'estimo més que vagin passant i que es resolguin soletes i sense intervenció humana, si pot ser. I la sensació prèvia a les nostres trobades, el pessigolleig que experimentava en saber que en uns pocs minuts entràriem d'amagatotis al país prohibit, sense visats ni passaports, era encara més excitant i més addictiu que el sexe.

Vaig anar cap a casa a les set. Encara no m'havia decidit a vendre el pis, malgrat l'opinió favorable de tothom a qui ho consultava —i també dels que opinaven sense haver estat consultats. Era el pis de la Mònica, i el seu rastre era a tot arreu, al color de la pintura de les parets, en la fusta del parquet que va escollir, i que amb prou feines va poder trepitjar deu mesos, als mobles de la cuina que tan difícils van ser de trobar i que tantes enrabiades inútils ens van costar. Però no m'atrevia a sortir d'allí, a tancar de patac aquella part de la meua vida, a passar pàgina i a oblidar, a desfer-me d'una vegada de l'etiqueta de vidu i buscar-me un pis petit i funcional i sense càrregues emocionals. I l'Àlicia potser es va cansar. O em volia posar a prova, no ho sé, per forçar la situació i propiciar que em decidís. No la vaig voler influir, per covard i per idiota, i feia més d'un any que se n'havia anat de la Seu, destinada a Falset, me'n vaig, Andreu, no et puc esperar, ni ho vull,

i tu espavila't, si vols o si pots, que ja comences a tenir una edat. I sí, se'n va anar sense que jo gosés fer cap pas. I ara potser ja era massa tard.

Volia anar a dormir d'hora, de manera que em vaig escalfar un parell de tallets de pizza que havien quedat sepultats en un racó del congelador, que em vaig menjar sense gana, encara glaçats a l'interior, amb una llauna de cervesa per fer-los baixar. Vaig aprofitar per trucar als meus pares, a veure què feien i de pas dir-los que me n'anava a França en missió oficial, cosa que els faria il·lusió de saber, però comunicaven. L'Enília, sempre tan bona filla, se m'havia avançat, i potser estaria parlant amb ells deu minuts o un quart d'hora, per assegurar-se que tot anava bé. Jo ja els trucaria l'endemà, quan tornés.

Abans de ficar-me al llit vaig voler engegar un moment l'ordinador. Com cada vespre, vaig seguir la rutina habitual: comprovar que la Mei no m'hagués enviat un altre dels seus missatges encriptats i després entrar un moment a veure la pàgina que l'Àlicia tenia al Facebook. Jo també havia obert un compte, però encara no m'havia atrevit a enviar-li allò que en deien una petició d'amistat. No podíem ser amics. O ho érem tot o no érem res, i tots dos ho sabíem encara que no ho reconeguéssim, ella per orgull i jo per pànic. Gairebé cada nit mirava si hi havia canvis en la seva pàgina. No hi trobava cap gran moviment: un degoteig d'amistats que s'afegien a la vuitantena escassa de contactes que tenia. Durant algunes setmanes vaig anar seguint els seus petits progressos en la gestió d'una absurda granja virtual fins que un bon dia la va abandonar del tot. Però jo cada nit era allí, pendent de qualsevol revelació, de qualsevol notícia, ni que fos insignificant. I quan comprovava que res no havia can-

viat, tafanejaven els perfils de les seves amistats, amb l'esperança remota i mai no acomplerta que potser trobaria alguna fotografia recent on sortís ella, en un sopar d'amigues, en un tast de vins o en una excursió al Montsant, que hagués estat penjada —per inconsciència o per pura ignorància— a l'àrea pública. No cal dir que mai no en trobava cap, i llavors començava a estirar el fil, a saltar sense cap rumb predefinit d'amistat en amistat. De l'Àlicia Povedilla Regaño, de Falset, a la Irene Martínez Vilalta, també de Falset, i d'aquí passava a Múrcia, amb l'Emilio Cruz Carreras, que hi té una casa rural, i de l'Emilio a la Piluca Monterde Samaniego, que fa de secretària en una gestoria de Cartagena, i que presumeix d'amic italià, que es diu Lorenzo Palasciano, de Chieti, i em vaig quedar un moment més a Chieti per veure com la presumida Valentina Garofali es feia una foto amb el mòbil al mirall del lavabo, i tenia a la llista la Graziella di Matteis, de Pescara, que és bonica però es retrata amb un tatuatge molt lleig a l'espatlla, i un dels seus contactes em va fer saltar a Alemanya, on viu Bert Kunhau, davanter centre del FC Kilia, de Kiel, que al seu torn tenia una amiga turca, l'Aymeri Örtzan, i d'aquí m'hauria passat jugant al joc de l'oca més hores i hores, dies i setmanes, qui sap si mesos, potser anys, fins que per un caprici de l'atzar o per l'acompliment d'un destí inevitable acabaria tornant a la casella de sortida, Àlicia, Àlicia Povedilla Regaño.